

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे  
बी. ए. - (विशारद) सामाजिकशास्त्रे  
परीक्षा : डिसेंबर - २०२५  
तृतीय वर्ष  
सत्र - ६

100 Marks  
Batch - 2020 - 2023

विषय:- विशिष्ट सामाजिक प्रश्नांचा अभ्यास (भाग-२) (BADSE-606)

दिनांक : १०/१२/२०२५

गुण : १००

वेळ : स. १०.०० ते दु. १.००

सूचना : सर्व प्रश्न सोडवा.

प्रश्न १ दीर्घोत्तरी प्रश्न सोडवा. (कोणतेही दोन)

(४०)

१. भारतातील राष्ट्रीय एकात्मतेच्या समस्या स्पष्ट करा.
२. राष्ट्रीय एकात्मतेच्या संदर्भात प्रसारमाध्यमांचा प्रभाव कोणता ते स्पष्ट करा.
३. धर्मनिरपेक्षता म्हणजे काय ? धर्मनिरपेक्षतेचे विविध अर्थ सांगा.
४. भारतातील मिशनऱ्यांच्या कारवायांबद्दल येथील समाज साशंक आहे - चर्चा करा.

प्रश्न २ थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन)

(३०)

१. अनुसूचित जातींच्या विविध समस्यांची यादी करून त्यावर उपाययोजना सुचवा.
२. अपंगत्व म्हणजे काय ? अपंगत्वाच्या विविध प्रकाराचे सविस्तर स्पष्टीकरण करा.
३. विविध देशातील स्त्रियांचे समाजातील स्थान नमूद करा. भारतातील स्त्रियांच्या स्थानात सुधारणा होण्यासाठी उपाययोजना सुचवा.
४. दूरदर्शन या प्रसारमाध्यमाचे फायदे व तोटे कोणते ते सांगा.
५. घटनेने धार्मिक स्वातंत्र्यास घातलेल्या मर्यादांची चर्चा करा.

प्रश्न ३ टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन)

(३०)

१. राष्ट्रीय एकात्मतेतील सांस्कृतिक समस्या
२. हिंदू धर्मातील जातिव्यवस्था
३. आदिवासींच्या आर्थिक समस्या
४. मतिमंदत्व येण्याची कारणे

**Translation in English**

**Sub: Study of Specific Social Problems (Part-II) (BADSE-606)**

---

**Instructions:** Attempt all questions.

---

**Q.1. Answer in detail (Any Two) (40)**

1. Explain the issues of national integration in India.
2. Explain the influence of media on the process of national integration.
3. What is secularism? Define various meanings of secularism.
4. Society is suspicious about the missionary activities in India - Discuss.

**Q.2. Answer in brief (Any Three) (30)**

1. Enlist different types of problems of scheduled castes & discuss remedies on it.
2. What do you mean by disability & explain types of disability in brief.
3. Write down status of women in different countries. Discuss the remedies to improve the status of Indian women.
4. Write about benefits & losses due to Doordarshan.
5. Discuss the constitutional limitations to freedom of religion.

**Q.3. Write short notes (Any Two) (30)**

1. Cultural issues in national integration
  2. Caste system in Hindustan
  3. Economic problems of adivasis / tribals
  4. The reasons of mental disability
-